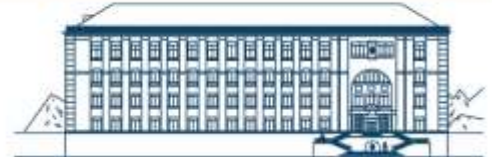

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.С. Мошинський

«25» квітня 2024 року

ПРОГРАМА

**фахового іспиту для прийому на навчання
за програмою підготовки магістра
зі спеціальності 017 – Фізична культура і спорт**

2024

1. МЕТА ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» проводиться з метою оцінки рівня професійних знань випускників-бакалаврів, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою.

Фаховий іспит проводиться в письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки. Фаховий іспит у письмовій формі проводять для абітурієнтів, які не є випускниками НУВГП. Фаховий іспит з використанням комп'ютерної техніки може бути проведено для абітурієнтів, які є випускниками НУВГП.

Програмові вимоги для проведення фахових іспитів та екзаменаційні білети або бази питань готуються головами фахових атестаційних комісій та затверджуються Приймальною комісією.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вимоги до результатів навчання, встановлених Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Результат навчання: Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

Основні теоретичні принципи спортивної медицини, загальна патологія, реактивність організму. Завдання та зміст різних видів лікарського обстеження, які застосовуються у практиці фізичної культури і спорту. Причини, клінічна картина, специфіка діагностики та профілактики перетренованості та фізичного перенапруження ведучих органів та систем організму людини через надмірну фізичну активність. Забезпечення оптимальних умов для навчально-тренувального процесу та змагальної діяльності, які повинні відповідати індивідуальним особливостям функціональних можливостей організму людини за допомогою раціонального використання різних засобів та методів фізичної культури і спорту.

Результат навчання: Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

Значення та характеристика рухової активності людини, включаючи методи визначення її обсягу. Розгляд оздоровчо-рекреаційної рухової активності, включаючи визначення та опис головних ознак, а також загальну характеристику системи. Алгоритм та характеристика програм кондиційного тренування, включаючи методи оцінювання фізичного стану та різні види контролю в процесі тренування. Визначення раціональних параметрів навантаження та співвідношення засобів різної спрямованості для

кондиційного тренування людей різного віку, статі та фізичного стану. Мета та особливостей проведення фізкультурно-оздоровчих заходів.

Результат навчання: Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

Інформатика та інформаційні технології, базові поняття. Основні поняття про експертні системи, навчальні системи, системи розпізнавання мови та образів, автоматизовані системи програмування, штучний інтелект, нейронні мережі, системи аналізу зображень, прикладне програмне забезпечення, офісні технології, інформаційні ресурси, мультимедійні дані, автоматизоване створення та публікація веб-ресурсів, інформаційні та діагностичні системи в спорті та оздоровчій руховій діяльності.

Результат навчання: Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.

Базові поняття та терміни. Мета, завдання та сучасні проблеми наукових досліджень. Об'єкт і предмет дослідження. Поняття про методи дослідження у фізичному вихованні та спорті. Напрямок дослідження, стан питання, суперечності, проблема наукового дослідження. Актуальність та тема наукового дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Мета та формулювання гіпотези дослідження. Постановка завдань дослідження. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Основні джерела наукової інформації. Вибір методів та розробка програми дослідження. Проведення експерименту, накопичення даних. Аналіз та узагальнення результатів експерименту. Формулювання загальних висновків. Порядок оформлення наукового дослідження: оформлення титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (за необхідності). Відповідність використаної літератури обраному напрямку роботи. Навички і прийоми реферування наукової літератури. Принципи наукового цитування. Культура цитування. Формування навичок письмової наукової мови. Індокси наукового цитування. Планування стратегії захисту роботи, підготовка тексту виступу та презентації, репетиція виступу та публічний захист наукового дослідження. Специфіка викладу наукового тексту в формі тез та статей.

Результат навчання: Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

Основні принципи, які використовуються у педагогічному процесі фізичного виховання. Визначення засобів та методів фізичного виховання, а також вибір змісту та планування фізичного виховання відповідно до вікових особливостей розвитку організму. Навчання руховим діям з урахуванням етапів формування рухових умінь та навичок. Організація фізичного

виховання. Розвиток сили, швидкості, координації, гнучкості та витривалості. Визначення норми фізичних навантажень, її контроль та облік.

Результат навчання: Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

Загальні аспекти підготовки спортсменів, враховуючи види спорту та змагальну діяльність. Загальні основи багаторічної спортивної підготовки. Технічна, тактична, психологічна, теоретична та інтегральна підготовка спортсменів. Адаптація до м'язової діяльності. Теорія стомлення та відновлення. Методика розвитку різних здібностей спортсменів – швидкості, сили, координації, гнучкості та витривалості. Спортивний відбір та орієнтація, управління, контроль, моделювання та прогнозування в системі підготовки спортсменів. Спортивно-педагогічні причини травматизму. Травматизм в різних видах спорту. Основні напрями профілактики травм у спортсменів.

Результат навчання: Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.

Поняття здоров'я та його характеристика. Підходи до оцінки та прогнозування особистого та громадського здоров'я. Стан здоров'я населення як один з індикаторів соціально-економічного розвитку держави. Структура, та тенденції захворюваності населення України і шляхи та умови формування здоров'я різних груп населення. Основи здорового способу життя. Напрями формування здорового способу життя.

Результат навчання: Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.

Надання невідкладної медичної допомоги у разі патологічних процесів, що виникають внаслідок занять фізичною культурою та спортом. Розпізнавання основних симптомів, що загрожують життю спортсмена, та визначення необхідних заходів для забезпечення нормальної роботи життєво важливих органів та систем організму. Клінічні прояви термінальних станів та навички непрямого масажу серця і штучної вентиляції легень. Визначення обсягу допомоги, необхідного для попередження ускладнень та незворотних процесів в організмі людини при травматичних ушкодженнях.

Результат навчання: Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

Основні поняття, пов'язані з реабілітацією, включаючи абілітацію, життєдіяльність, інвалідність, осіб/дітей з інвалідністю, медико-соціальну експертизу, профілактику інвалідності, реабілітаційні послуги, реабілітаційні заходи, фізкультурно-спортивну реабілітацію та індивідуальну програму реабілітації. Основні напрями та засоби фізкультурно-спортивної реабілітації

та адаптивного спорту для осіб з інвалідністю, включаючи структурні компоненти. Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю (етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи осіб з інвалідністю, побудова тренувального процесу). Формування мотивації до волонтерської діяльності. Основні види волонтерської діяльності.

Результат навчання: Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

Історія фізичної культури та атлетики в різні періоди: стародавній світ (III тис. до н.е. – IV ст. н.е.), середньовіччя (V-XVII ст.), новий час (XVIII – початок XX ст.). Олімпійські ігри стародавньої Греції, відродження Олімпійських ігор та періодизація Олімпійських ігор сучасності. Історія, структура та функції Олімпійської освіти, зокрема в Україні. Передумови виникнення професійного спорту та особливостей його розвитку в США та Європі. Інформація про виникнення та хронологію розвитку основних напрямків адаптивного спорту та передумови виникнення неолімпійського спорту. Порівняння спільних та відмінних рис різних напрямів спорту.

Результат навчання: Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

Особливості морфології, метаболізму та фізіології, які впливають на розвиток функціональних можливостей організму. Процес адаптації до м'язової активності та їх механізми формування та удосконалювання. Методики контролю рівня функціональної підготовки. Біомеханіка фізичних вправ. Біомеханічний аналіз, біомеханічні особливості оцінки технічної майстерності спортсменів. Характеристики гігієнічного та екологічного впливу факторів зовнішнього середовища на здоров'я окремої людини та населення в цілому.

Результат навчання: Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

Поняття науки педагогіки, категоріальний апарат педагогіки, історію педагогіки. Закономірності розвитку дитини у переддошкільний, дошкільний, молодший шкільний, підлітковий та юнацький вік, провідні діяльності, вікові новоутворення та соціальна ситуація розвитку в різні вікові періоди, а також врахування особливостей вікового розвитку в процесі навчання та виховання. Поняття дидактика, принципи та методи навчання, включаючи словесні, наочні, практичні та проблемно-пошукові методи навчання, а також форми організації навчання. Сутність процесу виховання, методи виховання, а також поняття про девіантну поведінку.

Результат навчання: Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.

Психологія, її предмет, задачі, методи дослідження та завдання в контексті фізичної культури і спорту. Закономірності психічної діяльності окремих людей і колективів в умовах тренувань і змагань. Аналіз різних аспектів психіки, включаючи відчуття, уявлення, пам'ять та мислення. Вивчення основних якостей мови, емоцій та почуттів, вольових якостей, темпераменту та характеру людини, а також їхніх проявів у спортсменів.

Результат навчання: Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства. Сутність, особливості і специфіка управління.

Співвідношення понять “управління”, “менеджмент”, “публічне управління”. Сутність та основні функції менеджменту. Сфера фізичної культури і спорту як об'єкт публічного управління. Головні сектори сфери фізичної культури і спорту. Система управління сферою фізичної культури і спорту України. Фізкультурно-спортивна організація як соціальна система, її структура та основні функції. Види фізкультурно-спортивних організацій. Спортивний менеджмент як різновид галузевого управління.

3. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

2.1. Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету водного господарства та природокористування.

2.2. Фаховий іспит проводиться в письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки і складається із 50-ти тестових завдань, кожне з яких містить п'ять варіантів відповіді.

2.3. Порядок нарахування балів при проходженні тестування за завдання першого рівня складності:

Структура тестового завдання	Умови нарахування (2 бали)
1. Питання а) 100% вірна; б) 0% невірна; в) 0% невірна; г) 0% невірна; д) 0% невірна.	Питання містить лише одну вірну відповідь, при виборі якої нараховується 2 бали.
1. Питання а) 50% вірна; б) 50% вірна; в) 0 невірна; г) 0 невірна; д) 0 невірна;	Питання містить дві правильні відповіді, при виборі яких відповідь вважається повною і нараховується 2 бали. При виборі лише одного варіанту правильної відповіді - нараховується 1 бал.
1. Питання	Питання містить три правильних варіанти

a) 33,33333% вірна; b) 33,33333% вірна; c) 33,33333% вірна; d) 0 невірна; e) 0 невірна.	відповіді, при виборі яких відповідь вважається повною і нараховується 2 бали. При виборі одного або двох лише правильних варіантів відповідей, відповідь вважається частково вірною і нараховується 0,67 бала за кожен правильний варіант відповіді
1. Питання a) 25% вірна; b) 25% вірна; c) 25% вірна; d) 25% вірна; e) 0% невірна.	Питання містить чотири правильні варіанти відповіді, при виборі яких відповідь вважається повною і нараховується 2 бали. При виборі одного, двох або трьох лише правильних варіантів відповідей, відповідь вважається частково вірною і нараховується 0,5 балів за кожен правильний варіант відповіді.

2.4. Якщо в питанні вступник відмітив більше варіантів відповідей, ніж передбачено питанням, то питання оцінюється в 0 балів.

2.5. Час проведення фахового іспиту складає до трьох астрономічних годин.

4. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня Г. В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді. Посібник. К.: Олімпійська література. 2011. 224 с.

2. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту: Т1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. К., 2008. 391 с.

3. Круцевич Т. Ю., Пангелова Н. Є., Пангелов С. Б. Історія розвитку фізичної рекреації. Навч. посібн. К.: Академвидав, 2013. 159 с.

4. Венглярський Г. Рухова активність як стимулятор розвитку дитячого організму: Вип. 1. – Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2002. 11 с.

5. Захожий В. Нормування фізичних навантажень у процесі оздоровчих занять фізичними вправами. Луцьк: РВВ "Вежа" Волинського національного університету ім. Лесі Українки, 2008. – Т. 2. 116-120 с.

6. Рибковський А. Г., Канішевський С. М. Системна організація рухової активності людини. Донецьк: ДонНУ, 2003. 436 с.

7. Рябуха О. І. Вчення про здоров'я. Львів: Ліга-Прес, 2001. 111 с.

8. Андрощук Н. В., Леськів А. Д., Мехоношин С. О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Тернопіль: Т ДІІ У, 2000. 112 с.

9. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. 304 с.
10. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів: монографія. Дніпропетровськ: В-во "Інновація", 2007. 252 с.
11. Овчаренко Т. Г. Система самостійної роботи студентів у курсі «ТМФВ»: навч. посіб. Луцьк: Вежа, 2002.- 122 с.
12. Папуша В. Фізичне виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: підручники і посібники, 2008. 248 с.
13. Цьось А. В., Гнітецька Т. В. Основи знань з курсу «Теорія і методика фізичного виховання»: Метод. реком. Луцьк, 2005. 78 с.
14. Білецька В. В. Впровадження занять з аеробіки в навчальну програму з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. Спортивний вісник Придніпров'я. 2010 № 2. С. 124–126.
15. Білецька В. В., Бондаренко І. Б., Данільченко Ю. В. Програмування занять стретчингом у процесі фізичного виховання студенток. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт. 2012. Вип. 98. С. 58–61.
16. Давиденко О. В. Основи програмування занять аеробікою в процесі фізичного виховання. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт. 2011. Вип. 86. С. 66–70.
17. Семененко В. П., Білецька В. В. Використання фітнес-програм у процесі фізичного виховання школярів. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2010. № 3. С. 85–90.
18. Андріанов В. Є., Макаренко Н. Г. Рухливі ігри як засіб соціалізації особистості молодших школярів. Реалізація здорового способу життя – сучасні підходи: Монографія. Дрогобич: КОЛО, 2007. 620 с.
19. Андрощук Н. В., Леськів А. Д., Мехоношин С. О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Тернопіль: 2000. 168 с.
20. Міщенко О. Нетрадиційні методики збільшення рухової активності учнів початкової школи. Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Львів: Видавничий дім "Панорама", 2002. С. 320-323.
21. Теорія і методика викладання легкої атлетики : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. О. Момот, Є. Ю. Шостак, С. М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка. – Полтава : Сімон, 2020. – 132 с.
22. Технологія формування культури здоров'я : навч.-метод. посіб. / уклад. : О. О. Момот, С. М. Новік, Є. Ю. Шостак ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка. – Полтава : Сімон, 2022. – 106 с.
23. Момот О. Педагогіка фізкультурно-спортивної діяльності : навч.-метод. посіб. Полтава : Астроя, 2023. 104 с.
24. Аспекти раціонального харчування : навчальний посібник [для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична

культура і спорт] / укладачі: Т. М. Денисовець, О. В. Квак. Полтава : Астроя, 2023. 110 с.

25. Фізичне виховання і спорт: основи наукових досліджень : навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. О. Долинний, Н. А. Пастушкова. – Краматорськ : ДДМА, 2020. 115 с.

26. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.

27. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. Житомир: Вид-во «Рута», 2022. 124 с.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Фаховий іспит для вступників ступеня магістр на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, ступеня магістра) проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки.

Бал фахового іспиту визначається як сума балів, одержаних за вирішення 50-ти тестів. Питання оцінюються від 0 до 2-ох балів. Детальний опис нарахування балів приведений в розділі 2 цієї програми.

Оцінка за виконання фахового іспиту з за шкалою від 100 до 200 балів визначається за формулою

$$N = n + 100,$$

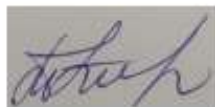
де n – бал фахового іспиту;

Фаховий іспит оцінюється з кроком в один бал. Заокруглення до цілого числа здійснюється за математичними правилами.

Вступник допускається до участі у конкурсі, якщо оцінка за виконання фахового іспиту складає не менше 110 за шкалою від 100 до 200 балів.

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання (протокол № 10 від 21 березня 2024 р.)

В.о. завідувача кафедри теорії та методики фізичного виховання

Т.В. Гамма

Програма розглянута та схвалена на засіданні приймальної комісії (протокол № 12 від 25 квітня 2024 р.)

Відповідальний секретар приймальної комісії

Н.В. Вальчук